

26-06-2026

Bijdrage voorjaarsrapportage en kaderbrief Partij voor de Dieren

Voorzitter,

De Partij voor de Dieren wil GS en de collega-Statenleden vandaag meenemen in de vraag waarom wij donkergroen zijn in onze keuzes.

Voor ons begint politiek bij verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid voor de gevolgen van menselijke keuzes. Voor dieren, voor natuur, voor onze planeet — en daarmee uiteindelijk ook voor onszelf en voor toekomstige generaties.

Biodiversiteit is geen luxe. Biodiversiteit is het echte kapitaal van de mensheid. Het is de basis onder gezonde ecosystemen. En van die ecosystemen zijn wij als mensen volledig afhankelijk.

We zijn zelf onderdeel van de natuur. Maar veel te vaak gedragen we ons alsof we erboven staan.

Door menselijke keuzes, door uitstelgedrag, door onze afkeer van beperkingen en door de verslaving aan economische groei verandert het klimaat nog steeds in hoog tempo. En daardoor komen ecosystemen en biodiversiteit verder onder druk te staan.

Die druk komt van alle kanten: stikstof, vervuiling van water, bodem en lucht, zeer zorgwekkende stoffen, pesticiden, PFAS, medicijnresten en het geïsoleerd zijn van bijzondere natuurgebieden. Daardoor neemt de druk toe op ecosystemen in onder meer de Maas, de Peel, de weides en ook in de Limburgse dorpen en steden.

Elke extra druk verzwakt één of meerdere radertjes in dat systeem. En als genoeg radertjes verzwakken, hapert het hele systeem. Terwijl juist goed functionerende ecosystemen ons helpen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen: ze houden water vast, verkoelen de omgeving, slaan koolstof op en maken natuur weerbaarder.

Het Europees Milieuagentschap concludeert in *Europe's Environment 2025* dat de toestand van de Europese natuur slecht is en dat biodiversiteit verder achteruitgaat. De boodschap is duidelijk: klimaat, biodiversiteit, schoon water en bodemkwaliteit kunnen niet los van elkaar worden gezien. Alleen door herstel van de natuurlijke omgeving kunnen we op lange termijn ook welvaart, gezondheid en levenskwaliteit behouden.

En voorzitter, wat doet deze mooie provincie dan?

Te vaak schuift zij moeilijke beslissingen voor zich uit. Onder het mom van maatwerk. Onder het mom van 'van onderop'. Onder het mom van draagvlak.

En als het Rijk dan eindelijk een voorzichtige beslissing lijkt te gaan nemen, bijvoorbeeld over de breedte van een overgangszone, dan klinkt meteen: Limburg is anders, Limburg heeft maatwerk nodig.

Maar voorzitter, soms is maatwerk vooral een ander woord voor uitstel. En soms is draagvlak vooral een excuus om geen richting te geven.

Ook als een deel van de betrokken ondernemers in een overgangszone de noodzaak ziet van het beschermen van de ecosystemen, zijn er altijd diegenen die zich verzetten tegen noodzakelijke beperkingen. Dat maakt de uitvoering van gebiedsprocessen weerbarstig. Maar dat mag geen reden zijn om bestuurlijk achterover te leunen.

Wat de Partij voor de Dieren betreft moet de provincie meer regie nemen in de gebiedsprocessen. Niet alleen van onderop, maar ook van bovenaf — om het maar in die termen te zeggen.

Laat ik daarbij ook zeggen: dank voor de beantwoording over de gebiedsprocessen, zowel naar aanleiding van de Voorjaarsnota als naar aanleiding van de POVI.

Maar de vraag blijft: waarom beperken we de gebiedsprocessen tot vier focusgebieden? Bijna alle Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelig. En gezien de huidige situatie is de urgentie voor al die gebieden hoog.

Voorzitter, de Partij voor de Dieren ondersteunt de doelstellingen voor de bodem. Namelijk de bodemvitaliteit in Limburg te verbeteren.

Maar om te zeggen dat zo'n doelstelling gehaald is omdat er op een beperkt aantal plekken een pilot is uitgevoerd, gaat ons veel te ver. Er is al veel bekend over wat nodig is om de bodem te verbeteren. Daarom vraag ik GS: wat gaat u in de resterende tijd concreet doen om deze doelstelling nog een stuk dichterbij te brengen.

In de Voorjaarsnota staat dat we op koers liggen bij de uitvoering van onze wettelijke taken. Maar hoe kan GS dat zeggen als in de jaarstukken 2025 blijkt dat we belangrijke wettelijke doelstellingen niet halen. Tevreden achterover leunen leidt bovendien zelden tot ambitieuze resultaten.

Bij natuurontwikkeling en milieumaatregelen wordt al snel gezegd: het moet wel haalbaar en betaalbaar zijn. Maar die woorden zijn politiek geladen. Of iets haalbaar is, hangt voor een groot deel af van hoeveel bestuurlijke wil en geld je ervoor over hebt. En of iets betaalbaar is, hangt af van hoe belangrijk je het vindt.

Als er al jaren lang een wettelijke opdracht ligt, zoals bij de KRW-doelen, dan moet die gewoon worden uitgevoerd. Als daar jarenlang te weinig aan is gedaan, is het niet vreemd dat het vlak voor de deadline moeilijk en duur wordt.

Dan dierenwelzijn.

Voorzitter, in de beantwoording van onze technische vragen worden verschillende projecten genoemd, maar hoe die concreet bijdragen aan beter dierenwelzijn blijft onduidelijk.

Wij pleiten daarom voor SMART-beleid, concrete maatregelen, monitoring en rapportages, zodat duidelijk wordt wat de provincie voor dierenwelzijn bereikt en nog gaat bereiken. Voor andere beleidsterreinen gebeurt dit immers ook. Waarom dan niet voor dierenwelzijn?

En ook,

De provincie wil in 2050 een duurzame organisatie zijn, zonder negatieve impact op mens, dier en milieu. Daar hoeven we niet op te wachten: we kunnen vandaag al kiezen voor een plantaardig menu in dit huis. Dat vermindert de CO₂-uitstoot per maaltijd aanzienlijk, past bij de provinciale voorbeeldrol en sluit aan bij adviezen van het Voedingscentrum en de Gezondheidsraad.

Bovendien hangt de Code Rood waaronder we vandaag wegsmelten, samen met wat er op ons bord ligt.

Voor faunaschade wordt een verwacht tekort van één miljoen euro genoemd. Tegelijk staat in de Voorjaarsnota dat de kosten van faunaschade beheerst moeten worden. Aan wat voor maatregelen denkt GS dan? Gaat het om meer bejaging? Het zal duidelijk zijn dat de Partij voor de Dieren dat een zeer ongewenste richting vindt.

Zo ook bij de wasberen. Een week geleden werden wij onaangenaam verrast door een persbericht in strijdlustige taal. Wasberen moeten worden uitgeroeid en wel volledig. Dat terwijl in de buurlanden Duitsland en België het overheidsbeleid gericht is op leven met de populatie, en beperken van evt. negatieve effecten. Daarom zullen wasberen vanuit die landen ook de grens blijven oversteken.

Een beleid van uitroeiing is harteloos en dieronvriendelijk. Maar dit uitroeingsbeleid is ook een dure illusie. Drie jaar lang zal hier 7,5 ton (euro's) per jaar aan worden uitgegeven. Wij vragen het College: welke zekerheid is er dat dit uitroeingsbeleid effectief zal zijn?

voorzitter, Donkergroen beleid is voor ons geen ideologische versiering. Het is kiezen voor verantwoordelijkheid. Voor natuur die weerbaar is. Voor schoon water en een gezonde bodem. Voor dieren die niet steeds de rekening betalen. En uiteindelijk ook voor mensen — nu en in de toekomst.

Tot zover voorzitter

